

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANČÍ

INSTITUTE OF FINANCES

VNITROPODNIKOVÉ SMĚRNICE OBCHODNÍCH KORPORACÍ

ACCOUNTING DIRECTIVES FOR COMPANY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Radek Vondráček

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Jan Pěta, Ph.D.

BRNO 2020

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Student:	Radek Vondráček
Studijní program:	Ekonomika a management
Studijní obor:	Účetnictví a daně
Vedoucí práce:	Ing. Jan Pěta, Ph.D.
Akademický rok:	2019/20

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Vnitropodnikové směrnice obchodních korporací

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce z okruhu vnitropodnikových směrnic se zaměřením na potřeby konkrétní obchodní korporace

Analýza vnitřních směrnic vybrané obchodní korporace, identifikace problémů v obchodní korporaci

Návrh řešení zjištěných problémů a jejich včlenění do vnitropodnikových směrnic obchodní korporace

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je identifikovat a analyzovat nedostatky ve vnitropodnikových směrnicích konkrétní obchodní korporace a na základě analýzy navrhnout nové vnitropodnikové směrnice, eventuálně úpravy stávajících.

Základní literární prameny:

KOVALÍKOVÁ, H. Vnitřní směrnice pro podnikatele. 14. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. ISBN 978-8-7554-141-3.

LOUŠA, F. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. 7. vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-27-0-797-1.

PILAŘOVÁ, I. Účetnictví podnikatelských subjektů. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-8-7357-617-2.

PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 18. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-219-9.

RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. 19. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-75-4-192-5.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2019/20

V Brně dne 29.2.2020

L. S.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na vnitropodnikové směrnice ve společnosti LBtech a.s. První část je zaměřena na teoretická východiska vnitropodnikových směrnic, dlouhodobý majetek a jeho vymezení, odpisy a účtování dlouhodobého majetku. Druhá část se věnuje představení společnosti a zhodnocení současného stavu směrnic. Ve třetí části je vytvořen návrh vnitropodnikové směrnice pro dlouhodobý majetek.

Klíčová slova

vnitropodnikové směrnice, dlouhodobý majetek, odpisy, účtování dlouhodobého majetku

Abstract

The bachelor thesis is focused on internal guidelines of the company LBtech a.s. The first part is focused on the theory of internal guidelines, long-term assets and definition of long-term assets, depreciations and accounting of the long-term assets. The second part deals with company's introduction and the assessment of the actual internal guidelines. In the third part is created the proposal of internal guidelines for the long-term assets.

Key words

internal guidelines, long-term assets, depreciations, accounting of the long-term assets

Bibliografická citace

VONDRÁČEK, Radek. Vnitropodnikové směrnice obchodních korporací [online]. Brno, 2020 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/127556>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Jan Pěta.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 16. května 2020

.....

podpis studenta

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Janu Pětovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, připomínky a rady k mé bakalářské práci. Dále bych chtěl poděkovat společnosti LBtech a.s., že mi bylo umožněno zde práci psát a za poskytnuté materiály a informace. Chtěl bych také poděkovat mé rodině a přátelům, kteří mě podporovali v průběhu mého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 Teoretická východiska práce	13
1.1 Vnitropodnikové směrnice	13
1.1.1 Osoby podílející se na tvorbě směrnic.....	14
1.1.2 Forma směrnice	14
1.1.3 Povinné vnitropodnikové směrnice	14
1.1.4 Doporučené vnitropodnikové směrnice.....	15
1.2 Vymezení dlouhodobého majetku.....	16
1.2.1 Dlouhodobý hmotný majetek	16
1.2.2 Dlouhodobý nehmotný majetek	19
1.2.3 Dlouhodobý finanční majetek	20
1.3 Pořízení dlouhodobého majetku	21
1.4 Ocenění dlouhodobého majetku	25
1.5 Technické zhodnocení	28
1.6 Opravy a údržba	29
1.7 Odpisování dlouhodobého majetku.....	30
1.7.1 Účetní odpisy.....	31
1.7.2 Účtování odpisů.....	32
1.7.3 Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku	32
1.7.4 Daňové odpisy dlouhodobého nehmotného majetku	36
1.8 Vyřazení dlouhodobého majetku.....	37
1.9 Inventarizace.....	40
2 Popis společnosti a analýza problému	44
2.1 Popis společnosti	44
2.1.1 Základní údaje	44

2.1.2	Předmět podnikání.....	44
2.1.3	Vedení společnosti.....	45
2.1.4	Velikostní zařazení společnosti	45
2.1.5	Hlavní trhy a zákazníci	46
2.2	Analýza společnosti a zhodnocení současného stavu směrnic	46
2.2.1	Vertikální analýza aktiv.....	46
2.2.2	Vertikální analýza pasiv	47
2.2.3	Horizontální analýza dlouhodobého majetku	48
2.2.4	Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku.....	48
2.2.5	Zhodnocení současného stavu směrnic společnosti	49
3	Vlastní návrhy řešení.....	50
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	66
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A POJMŮ.....	68
	SEZNAM TABULEK	69

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku vnitropodnikových směrnic v oblasti dlouhodobého majetku ve společnosti LBtech a.s. Společnost LBtech a.s. se zaměřuje na výstavbu, rekonstrukci a opravy plynovodů, domovních přípojek, průmyslových plynovodů a dalších zařízení. Společnost potřebuje ke své činnosti dlouhodobý majetek, a proto je tato práce zaměřena na směrnici účtování dlouhodobého majetku.

Vnitropodnikové směrnice slouží ve společnosti ke sjednocení postupů v jednotlivých činnostech účetní jednotky. Díky tomu může dojít k nahrazení jednoho pracovníka druhým, bez složitého předávání informací. Směrnice pomáhají k usnadnění a automatizaci jednotlivých postupů účetní jednotky. Jejich aplikace také eliminuje nedorozumění a nejasnosti v činnostech uvnitř účetní jednotky a udává, kdo je za jednotlivé postupy či rozhodnutí zodpovědný. Směrnice také slouží ke splnění všech legislativních povinností a v případě auditu nebo finanční kontroly mají důležitou informační a dokladovou funkci.

Dlouhodobý majetek potřebuje ke své činnosti každá účetní jednotka. Účetní jednotky ho využívají k provádění svého předmětu činnosti a tím k dosahování zisku. Společnost LBtech a.s. potřebuje ke své činnosti velké množství dlouhodobého majetku, a to zejména hmotného.

Práce se skládá ze tří částí, a to z teoretické, analytické a návrhové. Teoretická část je zaměřena na vnitropodnikové směrnice jejich definici, význam a využití směrnic. V teoretické části je dále popsána teorie dlouhodobého majetku, konkrétně jeho vymezení, pořízení, ocenění, nebo odpisování. V analytické části jsou bližší informace o společnosti LBtech a.s. Je zde popsána struktura organizace, předmět podnikání společnosti a je provedena analýza společnosti. Ve třetí části je konkrétní návrh vnitropodnikové směrnice dlouhodobého majetku pro společnost LBtech a.s. Směrnice byla vytvořena na základě informací z teoretické a analytické části. Návrh směrnice byl zhotoven pro potřeby společnosti LBtech a.s., tak aby směrnice byla využitelná v praxi.

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Hlavním cílem této bakalářské práce je navrhnout vnitropodnikovou směrnici pro účtování dlouhodobého majetku ve společnosti LBtech a.s. Směrnice je vytvořena na základě informací poskytnutých společností. Výsledná směrnice má sjednotit, zjednodušit a přesněji definovat účtování dlouhodobého majetku ve společnosti a jeho vymezení, ocenění, odpisování nebo inventarizaci. Směrnice musí být vytvořena tak, aby odpovídala potřebám společnosti LBtech a.s., nesmí být v rozporu se současnou legislativou a aby byla využitelná v praxi.

Dílčími cíli je vymežit a definovat vnitropodnikové směrnice, teoreticky definovat problematiku týkající se dlouhodobého majetku a následně tyto teoretické poznatky aplikovat v praktické části. Dalším dílčím cílem je zhodnotit současný stav vnitropodnikových směrnic LBtech a.s.

Metody a způsoby zpracování

Metody využití při zpracování bakalářské práce jsou analýza a syntéza. Při využití analýzy dochází ke zkoumání jev, kdy je celek rozložen na jednotlivé části. Syntéza je opak analýzy, kdy dochází ke spojení jednotlivých jevů do celku (15).

Teoretická část je zaměřena na vnitropodnikové směrnice jejich definici, význam a využití směrnic. Je popsána struktura a forma směrnic a osoby které by se měli na jejich tvorbě podílet. V teoretické části je dále popsána teorie dlouhodobého majetku. V této části je popsáno vymezení dlouhodobého majetku hmotného, nehmotného a finančního. Dále je popsáno pořízení, ocenění, odpisování dlouhodobého majetku, a to jak účetní, tak daňové. V této části je také popsána inventarizace, vyřazení, technické zhodnocení a účtování dlouhodobého majetku.

V analytické části jsou bližší informace o společnosti LBtech a.s. V této části je popsána struktura organizace a předmět podnikání společnosti. Dále je v tady provedena analýza společnosti. Je provedena a popsána vertikální analýza aktiv a pasiv a horizontální analýza dlouhodobého majetku. Jsou zde také popsány aktuální směrnice, které společnost využívá.

Ve návrhové části je konkrétní návrh vnitropodnikové směrnice dlouhodobého majetku pro společnost LBtech a.s. Směrnice byla vytvořena na základě informací z

teoretické a analytické části. Návrh směrnice byl zhotoven pro potřeby společnosti LBtech a.s., tak aby směrnice byla využitelná v praxi.

1 Teoretická východiska práce

Tato část bakalářské práce je zaměřena na teoretická východiska vnitropodnikových směrnic a teorie dlouhodobého majetku potřebná pro vytvoření komplexní vnitropodnikové směrnice.

První část popisuje teorii vnitropodnikových směrnic. V této části je popsáno vymezení pojmu a smyslu vnitropodnikových směrnic. Dále jsou popsány formy směrnic, osoby podílející se na tvorbě směrnic a povinné a doporučené směrnice.

Ve druhé části je teoreticky popsán dlouhodobý majetek. Dlouhodobý majetek je vymezen na hmotný, nehmotný a finanční. Dále je zde popsáno pořízení, ocenění, technické zhodnocení, opravy a údržba, odpisování, vyřazení a inventarizace dlouhodobého majetku.

1.1 Vnitropodnikové směrnice

Vnitropodnikové směrnice jsou stanovená pravidla a předpisy pro zpracování účetnictví včetně popisu organizace, podmínek, povinnosti, odpovědnosti a pravomoci v jednotlivých pracovních činnostech (1, s. 6 -7).

„Hlavním smyslem tvorby vnitropodnikových směrnic je vytvoření nástroje pro vnitřní řízení účetní jednotky.“ (1, s. 7). Dalším smyslem tvorby směrnic je jednotný postup při řešení stejných operací, který je potřeba pro hodnocení a posuzování skutečností v účetní jednotce. Dále zajištění jednotného metodického postupu při sledování skutečností a zachycování hospodářských operací v různých vnitřních útvarech. Také je to nástroj pro jednodušší postup při kontrole účetnictví (1, s. 6 - 7).

Vnitropodnikové směrnice stanovují pravidla a postupy, která jsou závazná pro všechny zaměstnance i majitele účetní jednotky. Vnitropodnikové směrnice musí být vytvořeny v souladu s právními předpisy. Upravuje je vyhláška č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a Českými účetními standardy (1, s. 6 - 8).

Některé vnitropodnikové směrnice jsou ze zákona povinné. Zákon také nařizuje, aby účetnictví bylo vedeno správně, prokazatelně, srozumitelně, úplně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. Pokud účetní jednotka nemá vytvořenou povinnou vnitropodnikovou směrnici, nemůže být účetnictví považováno za správné (13, s. 9).

1.1.1 Osoby podílející se na tvorbě směrnic

Tvorba vnitropodnikových směrnic není pouze záležitostí účetních účetní jednotky, ale na tvorbě směrnic by se měli podílet i další odborníci jako daňový poradce, auditor nebo zaměstnanci výrobního oddělení. Vnitřní směrnice by měli tvořit i fyzické osoby, a to za předpokladu že je účetní jednotkou (1, s. 8).

1.1.2 Forma směrnic

Vnitropodnikové směrnice mohou být vydávány v různých formách. Při tvorbě vnitropodnikových směrnic není důležitá forma nebo název, ale její obsah. Směrnice mohou být vydávány zejména jako:

- metodické směrnice,
- organizační směrnice,
- vnitřní směrnice,
- pokyny,
- oběžníky,
- dopisy,
- rozhodnutí,
- nařízení,
- příkazy,
- pokyny generálního ředitele (1, s. 9).

Obsahem směrnic je obvykle stanovení metodiky postupu, určení osob, které budou odpovídat, aby byly směrnice dodržovány a určení osob které budou zodpovědné za udržování směrnic v aktuálním stavu, jejich rozsah a dobu jejich platnosti. Účetní jednotka musí zaměstnancům také stanovit ve směrnici metodický postup pro řešení určitých případů. Rozsah vnitropodnikové směrnic závisí na velikosti účetní jednotky (13, s. 8).

1.1.3 Povinné vnitropodnikové směrnice

Tvorba některých vnitropodnikových směrnic je dle právních předpisů povinná. Jedná se zejména o směrnice:

- účtový rozvrh,
- odpisový plán,

- podpisové záznamy,
- stanovení druhu zásob materiálu účtovaného při pořízení přímo do spotřeby,
- rozpouštění nákladů spojených s pořízením zásob, popřípadě oceňování odchylek,
- postupy s dlouhodobým majetkem,
- oceňování majetku a závazků,
- oceňování majetku a závazků v cizí měně,
- používání cizích měn, stanovení kurzu, kurzové rozdíly,
- časové rozlišení nákladů a výnosů,
- cestovní náhrady,
- konsolidační pravidla (1, s. 7).

Povinné vnitropodnikové směrnice musí mít dle zákona vypracované každá účetní jednotka. Zpracované je musí mít i účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (13, s. 7).

1.1.4 Doporučené vnitropodnikové směrnice

Krom vnitropodnikových směrnic jejichž vydání vyplývá z právních úprav a jejich vydání je povinné se vytvoření dalších vybraných směrnic doporučuje. Jedná se zejména o tyto směrnice:

- metodické instrukce pro provádění a zabezpečování účetnictví,
- opravné položky,
- oceňování cenných papírů,
- odložená daň,
- okamžik uskutečnění účetního případu,
- směnky,
- soubor pohledávek,
- pohledávky po lhůtě splatnosti,
- zásoby,
- pokladna, ceniny a banka,
- náklady a výnosy (13, s. 75 - 106).

1.2 Vymezení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se dělí na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Dlouhodobý majetek je zařazen v účtové osnově do účtové třídy 0. Jedná se o majetek, který se v podniku zpravidla nachází déle než jeden rok a ve většině případů je odpisován. V rozvaze je na straně aktiv a jeho hodnotu v průběhu životnosti snižují oprávky. Oprávky jsou kumulované odpisy (6, s. 31).

1.2.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek je ten, jehož použitelnost je delší než jeden rok a pořizovací cena je vyšší než hranice stanovená účetní jednotkou. Z daňového hlediska musí být hodnota dlouhodobého hmotného majetku minimálně 40 000 Kč (7, s. 103).

Pokud je pořizovací cena majetku nižší než hranice stanovená účetní jednotkou a doba použitelnosti je delší než jeden rok, tak se jedná o drobný dlouhodobý majetek. Musí být inventarizován. Je o něm účtováno v účtové skupině 02. Účetní jednotka musí stanovit i spodní hranici výše pořizovací ceny majetku. Pokud pořizovací cena nepřekročí spodní hranici stanovenou účetní jednotkou je majetek účtován přímo do nákladů (7, s. 102).

Do dlouhodobého majetku bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti se vždy zařazují nemovitě věci, stavby, umělecká díla, ložiska nevyhrazeného nerostu a předměty drahých kovů (7, s. 100).

Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

Odpisovaný dlouhodobý majetek je zařazen v účtové skupině 02. Kritériem pro odlišení odpisovaného majetku od neodpisovaného je věcná podstata a s tím spojené ekonomické určení majetku (6, s. 50).

Tabulka 1: Seznam účtů dlouhodobého hmotného majetku odpisovaného

Název účtu	Účet
Stavby	021
Samostatné hmotné movité věci a soubory movitých věcí	022
Pěstitelské celky trvalých porostů	025
Dospělá zvířata a jejich skupiny	026
Jiný dlouhodobý majetek	029

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 8)

Stavby – jsou vždy dlouhodobým hmotným majetkem bez ohledu na cenu a dobu použitelnosti, pokud se nejedná o stavbu pořízenou za účelem dalšího prodeje. „*Stavbou se rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebnětechnické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel a dobu trvání.*“ (2, s.22). Mezi stavby se například zařazují budovy, domy, bytové jednotky, dočasné stavby a staveniště. Mezi stavby nepatří důlní díla, drobné stavby na pozemcích jejichž plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m a oplocení k zajišťování lesní výroby (2, s. 20 - 23).

Samostatné hmotné movité věci a soubory movitých věcí – mezi samostatné movité předměty se řadí předměty a zařízení, které mají dobu použitelnosti delší než jeden rok a výše ocenění je vyšší než hodnota stanovená účetní jednotkou. Mezi tyto zařízení a předměty se počítají například různá strojní zařízení, rozvodná zařízení nebo dopravní prostředky (2, s. 13).

Movité věci mohou také tvořit soubory. Jako soubor může být označeno například technologické zařízení, které je tvořeno více předměty, které jednotlivě nepřekročí hodnotu 40 000 Kč, ale dohromady tuto hodnotu převyšují a v rámci souboru se stávají hmotným majetkem (2, s. 19).

Pěstitelské celky trvalých porostů – jsou zahrnuty do dlouhodobého majetku bez ohledu na vstupní cenu, ale doba plodnosti musí být delší než tři roky. Patří sem ovocné stromy a keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha a v hustotě nejméně 90

stromů na 1 ha respektive 1 000 keřů na 1 ha. Patří sem také chmelnice a vinice, které se počítají vždy bez dalších podmínek (2, s. 24).

Dospělá zvířata a jejich skupiny – jedná se například o stáda koní, krav či prasat, ale také hejna hus nebo slepic a další. Pokud jejich hodnota nepřesáhne požadovanou výši ocenění, účtuje se o nich v zásobách (2, s. 25).

Jiný dlouhodobý majetek – do jiného hmotného majetku je zahrnuto technické zhodnocení, které nezvyšuje vstupní a zůstatkovou cenu hmotného majetku, to je například technické zhodnocení provedené na pronajatém hmotném majetku. Dále to jsou výdaje na otírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technické rekultivace nebo za speciálních okolností u výdajů souvisejících s finančním leasingem (2, s. 26 - 28).

Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

Jedná se o majetek zařazený v účtové skupině 03. Jedná se o majetek, u kterého nelze určit, jak se bude jeho hodnota pohybovat, to znamená, že nedochází k opotřebení jak materiálnímu, tak morálnímu. V některých případech jeho hodnota může stoupat (6, s. 54)

Tabulka 2: Seznam účtů dlouhodobého hmotného majetku neodpisovaného

Název účtu	Účet
Pozemky	031
Umělecká díla a sbírky	032

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 8)

Pozemky – pozemky jsou vždy zařazeny do dlouhodobého majetku bez ohledu na ocenění. Do ocenění pozemku se nepočítají položky, které se na něm nachází, například pěstitelské celky, ty jsou odpisovány samostatně. Pozemek se zařazuje do dlouhodobého majetku, pouze za předpokladu, že není pořízen k dalšímu prodeji, pak by se jednalo o zboží (6, s. 55).

Umělecká díla a sbírky – jsou to umělecké předměty a výtvarná díla, která nejsou součástí stavby nebo budovy. „Jedná se o specifickou kategorii hmotného majetku, kde je cena tvořena uměleckou, historickou či kulturní hodnotou.“ (2, s. 58).

1.2.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je majetek, jehož využitelnost je delší než jeden rok a jeho hodnota převyšuje hranici stanovenou účetní jednotkou. Aby odpisy byly daňovým nákladem musí být vstupní cena majetku vyšší než 60 000 Kč. V účtové osnově je zařazen v účtové skupině 01 (2, s. 34 - 35).

Drobný nehmotný majetek je majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, ale jeho pořizovací cena je nižší než hranice stanovená účetní jednotkou. Při pořízení se účtuje rovnou do nákladů a vede se evidence drobného nehmotného majetku (2, s. 35 - 36).

Tabulka 3: Seznam účtů dlouhodobého nehmotného majetku

Název účtu	Účet
Nehmotné výsledky vývoje	012
Software	013
Ocenitelná práva	014
Goodwill	015
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	019

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 8)

Nehmotné výsledky vývoje – „jsou vymezeny jako výsledky úspěšně provedených prací, které nejsou předmětem průmyslových a jiných ocenitelných práv.“ (2, s. 37). Musí být nabytý samostatně od jiných osob, nebo musí být vytvořeny vlastní činností za účelem obchodování. Doba odpisování je 36 měsíců (2, s. 37).

Software – jedná se o programové vybavení, včetně výdajů spojených s vytvořením webových stránek. Musí být vytvořený vlastní činností za účelem obchodování nebo koupený od jiné osoby samostatně, to znamená, že nesmí být součástí hardware a jeho ocenění. Doba jeho odpisování je 36 měsíců (2, s. 38).

Ocenitelná práva – jedná se o nehmotný majetek, který je nabyt od jiných osob nebo vytvořen vlastní činností. Jedná se o předměty průmyslového vlastnictví, vynálezy a ochranné známky, výsledky duševní tvůrčí činnosti a práva podle speciálních předpisů

nebo práva spojená s přestupy sportovců. Ocenitelná práva se odpisují po dobu 72 měsíců s výjimkou audiovizuálních děl, které se odpisují 18 měsíců (2, s. 38).

Goodwill – kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodní společnosti, nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a dluhů v rámci přeměn společnosti. Je vždy dlouhodobým majetkem bez ohledu na hodnotu. Odpisuje se pouze účetně, a to rovnoměrně a po dobu 60 měsíců (2, s. 40).

Jiný dlouhodobý nehmotný majetek – je zde zachycován majetek, který nelze zařadit na jiný účet dlouhodobého nehmotného majetku, pokud je jeho cena vyšší než hranice určená účetní jednotkou a doba použitelnosti je delší než jeden rok. Odpisuje se po dobu 72 měsíců (2, s. 39).

1.2.3 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek účetní jednotka drží déle než 12 měsíců nebo má splatnost delší než 12 měsíců. Jedná se o majetkové účasti, ostatní cenné papíry a podíly, dluhové cenné papíry a další (7, s. 154).

Tabulka 4: Seznam účtů dlouhodobého finančního majetku

Název účtu	Účet
Podíly v ovládaných a řízených osobách	061
Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	062
Ostatní cenné papíry a podíly	063
Dluhové cenné papíry a podíly držené do splatnosti	065
Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoby, podstatný vliv	066
Ostatní půjčky	067
Jiný dlouhodobý finanční majetek	069

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 8)

Podíly v ovládaných a řízených osobách – ovládající osobou je osoba, která má ve společnosti rozhodující, nebo podstatný vliv vůči osobě ovládané. „Osoba, která má alespoň 40 % hlasovacích práv je považována za osobu ovládající.“ (7, s. 156). Aby se

jednalo o ovládající osobu musí mít mateřská společnost alespoň 40% podíl (7, s. 155 - 156).

Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem – je to situace, kdy mateřská společnost uplatňuje podstatný, ale ne rozhodující vliv. O podstatný vliv se jedná, když mateřská společnost vlastní mezi 20 a 40 % hlasovacích práv (7, s. 156).

Ostatní cenné papíry a podíly – jedná se o cenné papíry a podíly, které nemají velký vliv na dceřiné společnosti a nejsou určeny k obchodování. Představují podíl nižší než 20 % na základním kapitálu (7, s. 158).

Dluhové cenné papíry držené do splatnosti – dluhové cenné papíry jsou založeny na tom, že dlužník má povinnost splatit věřiteli do určité doby půjčenou částku plus úrok. Společnost je nepořizuje k obchodování, ale má v úmyslu je držet až do splatnosti (7, s. 157).

Půjčky a úvěry – ovládající a řídící osoby, podstatný vliv – jsou to dlouhodobé poskytnuté půjčky s dobou splatnosti delší než jeden rok od mateřské společnosti (9).

Ostatní půjčky – jedná se o ostatní poskytnuté dlouhodobé půjčky nebo vklady tichého společníka (10).

Jiný dlouhodobý finanční majetek – jedná se o drahé kovy, kameny a předměty z drahých kovů (19).

1.3 Pořízení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek je možné pořídit několika způsoby, které budou popsány v následující kapitole a budou zde uvedeny základní povinnosti, které se musí v jednotlivých případech provést. Při pořízení majetku se využívá účetní třída 04 – *nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek* (2, s. 45).

Pořízení majetku koupí za hotové

Jedná se o přímý nákup u dodavatele například v prodejně. Při nákupu v hotovosti si musí odnést od dodavatele daňový doklad (pokud se jedná o plátce DPH). Poté se zohlední vedlejší pořizovací náklady, pokud nastaly a jejich zaúčtování a stanoví se vstupní cena, ve které se majetek zařadí do užívání. (2, s. 52).

Tabulka 5: Účtování pořízení majetku koupí za hotové

Účetní případ	Má dáti	Dal
Nákup	042 (041)	211
Nákup – DPH	343	211
Zařazení majetku	02x (01x, 03x)	042 (041)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s. 52)

Pořízení majetku na fakturu

Jedná se o nákup od dodavatele, který zašle fakturu, kde je mimo jiné napsána cena bez daně a výše DPH, které potřebujeme k zaúčtování. Účtování je podobné jako u pořízení za hotové, ale účtuje se na účet 321 – *dluhy z obchodních vztahů*. Poté ho splatí zpravidla z bankovního účtu 221 – *peněžní prostředky na účtech* (2, s. 52).

Tabulka 6: Účtování pořízení majetku na fakturu

Účetní případy	Má dáti	Dal
Došlá faktura	042 (041)	321
Došlá faktura – DPH	343	321
Zařazení majetku	02x (01x, 03x)	042 (041)
Úhrada faktury	321	221

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s. 52)

Pořízení majetku ve vlastní režii

Při pořízení majetku ve vlastní režii, je potřeba mít přehled o nákladech, které se pro zhotovení majetku použily. Musí také znát vedlejší pořizovací náklady. Pro účtování se použije účet 587 – *aktivace dlouhodobého nehmotného majetku* nebo účet 588 *aktivace dlouhodobého hmotného majetku* a majetek se zařadí (12, s. 159).

Tabulka 7: Účtování o pořízení majetku ve vlastní režii

Účetní případy	Má dáti	Dal
Aktivace vlastní činnosti	042 (041)	588 (587)
Zařazení majetku	02x (01x, 03x)	042(041)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 159)

Získání majetku bezúplatně

U nabytí majetku bezúplatně se musí stanovit vstupní cena majetku, a to oceněním znalce. V potaz se musí brát také vedlejší pořizovací náklady, které se účtují na účet 042 – *pořízení dlouhodobého hmotného majetku*, respektive na účet 041 – *pořízení dlouhodobého nehmotného majetku*. Jedná se o darování, vklad do společnosti, vklad podnikatele a další (2, s. 53 - 54).

Darování, dědictví

Pořízení majetku, který někdo daruje společnosti, nebo majetek společnosti odkáže. Pro účtování se využívá účet 413 – *ostatní kapitálové fondy* (2, s. 54).

Tabulka 8: Účtování získání majetku darováním nebo děděním

Účetní případ	Má dáti	Dal
Darování, dědictví	042	413
Zařazení majetku	022	042

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s. 54)

Vklad do společnosti

Vklad do společnosti od společníka, který hradí svůj vklad vložením dlouhodobého majetku. Při účtování se používají účty 353 – *Pohledávky za upsaný základní kapitál* a 419 – *Změny základního kapitálu* (12, s. 160).

Tabulka 9: Účtování pořízení dlouhodobého majetku vkladem do společnosti

Účetní případ	Má dáti	Dal
Emise akcií	412	419
Pohledávka za vklad společníka	353	412
Nabytí majetku	04x	353
Zvýšení základního kapitálu	419	411

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 214)

Převod z osobního užívání podnikatele

Při převodu z osobního užívání podnikatele se využije účet 491 – *účet individuálního podnikatele*, odkud bude zaúčtován přímo do majetku společnosti (2, s. 54).

Tabulka 10: Účtování převodu z osobního užívání podnikatele

Účetní případ	Má dáti	Dal
Převod z osobního užívání podnikatele	02x (01x, 03x)	491

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s. 54)

Pořízení majetku formou finančního leasingu

Jedná se o pronájem, na jehož konci nájemce majetek odkoupí od pronajímatele za předem sjednanou cenu (2, s. 189).

Podmínky finančního leasingu:

- při vzniku smlouvy je ujednáno, že po uplynutí sjednané doby převede pronajímatel vlastnická práva na nájemce, za předem domluvenou cenu,
- ke dni převodu nesmí být kupní cena vyšší než cena zůstatková, která je vypočtená ze vstupní ceny majetku. Výjimkou je, pokud je majetek již plně odepsán,
- při vzniku smlouvy bude ujednáno, že po dobu trvání leasingu budou převedeny na nájemce všechna práva, povinnosti a rizika spojená s užíváním předmětu,
- musí být dodržena minimální doba finančního leasingu, která se počítá ode dne, kdy byl předmět přenechán nájemci ve stavu způsobilému k užívání. U hmotného majetku zařazeného v odpisové skupině 2 až 6, se doba trvání zkracuje o 6 měsíců (2, s. 189 - 190).

Tabulka 11: Minimální doba trvání finančního leasingu

Odpisová skupina	Doba odepisování	Doba finančního leasingu
1	3 roky	36 měsíců
2	5 let	54 měsíců
3	10 let	114 měsíců
4	20 let	234 měsíců
5	30 let	356 měsíců
6	50 let	594 měsíců

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s. 190)

Pokud dojde k dřívějšímu ukončení leasingové smlouvy, tak se pro daňové účely považuje za smlouvu o nájmu a předmět leasingové smlouvy se vrací pronajímateli (2, s. 200).

Účtování o leasingu – při účtování o finančním leasingu se účtuje nejprve o akontaci. Pro účtování se využije účet 381 – *náklady příštích období* a následně se účtuje o běžných (měsíčních) splátkách na účet 518 – *ostatní služby* a na závěr se majetek zařadí. V průběhu trvání leasingové smlouvy dochází k postupnému rozpouštění první vyšší splátky do nákladů (2, s. 54 - 55).

Tabulka 12: Účtování o pořízení majetku formou leasingové smlouvy

Účetní případy	Má dátí	Dal
Akontace	381	321
Akontace – DPH	343	321
Běžná splátka – náklad	518	321
Běžná splátka – DPH	343	321
Postupné rozpouštění první splátky	518	321
Úhrada splátek	321	221
Zařazení majetku	042	321

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 2, s.55)

Pořízení dlouhodobého finančního majetku

Dlouhodobý finanční majetek se pořizuje pomocí účtu 043 – *pořízení dlouhodobého finančního majetku*, protože v některých situacích se musí brát v potaz vedlejší pořizovací náklady, které se účtují také na tento účet. Majetek je při zařazení přeúčtován do účtové skupiny 06. Finanční majetek můžeme pořídit například koupí, nebo vkladem do společnosti (7, s. 160).

1.4 Ocenění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek je oceňován podle způsobu jeho nabytí. U ocenění dlouhodobého majetku je důležité správně stanovit oceňovací hodnotu, ale i její skladbu, to znamená zahrnutí pořizovacích nákladů do ocenění majetku (3, s. 32).

Způsoby ocenění dlouhodobého majetku:

- a) **Pořizovací cenou** – cena, za kterou byl majetek pořízen a zohlední se i náklady související s jeho pořízením (3, s. 32).
- b) **Cenou na úrovni vlastních nákladů** – používá se u majetku vytvořeného vlastní činností. „*Je tvořena souhrnem přímých nákladů vynaložených na výrobu nebo jinou činnost a nepřímými náklady, které se vztahují k výrobě.*“ (3, s. 32).
- c) **Reprodukční pořizovací cena** – používá se u majetku, který byl nabyt jiným způsobem například darem nebo vkladem. „*Je to cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy o něm účtujeme.*“ (3, s. 32).

Ocenění majetku pořízeného úplatně

Pro ocenění majetku pořízeného úplatně se používá pořizovací cena. Cena, za kterou byl majetek skutečně nakoupen od dodavatele. Součástí ceny jsou vedlejší pořizovací náklady, které zvyšují pořizovací cenu majetku. Souhrn ceny pořízení majetku a vedlejších pořizovacích nákladů musí být vyšší, než je hranice stanovená společností, aby se jednalo o dlouhodobý majetek (2, s. 62 - 63).

Za vedlejší pořizovací náklady se počítají náklady na přípravu, pořízení a zabezpečení majetku, a to náklady za poradenské služby a zprostředkování dále také správní poplatky a platby. Také sem patří úroky z úvěru, ale pouze pokud tak společnost rozhodne. Dále to jsou náklady na projektové, průzkumné, geologické a geodetické práce. Za vedlejší pořizovací náklady se také považuje clo, dopravné a licence, patenty a jiná práva využitá při pořizování majetku. Jsou to také zkoušky před uvedením do stavu způsobilého k užívání a další (14).

Naopak se mezi vedlejší pořizovací náklady dlouhodobého majetku nepočítají náklady na opravu a údržbu, kursové rozdíly, náklady nájemce na uvedení majetku do původního stavu, smluvní pokuty a úroky z prodlení, nájemné za stavební pozemek, náklady na zaškolení pracovníků, náklady spojené s přípravou vzniklé po zařazení majetku do užívání a další (14).

Ocenění majetku pořízeného ve vlastní režii

Oceněním majetku pořízeného ve vlastní režii jsou vlastní náklady, které vznikly výrobou majetku. Vlastními náklady se rozumí přímé náklady vynaložené na výrobu,

režijní náklady, které se vztahují na výrobu a další činnosti potřebné k pořízení majetku. Zdrojem zjišťujícím výši vedlejších nákladů je účetnictví (2, str. 68).

Ocenění majetku získaného převodem práva

Jedná se o ocenění majetku, který je použit jako zajištění nesplacené pohledávky, ale pouze v případě že zůstane v majetku věřitele. V takovém to případě se pro ocenění nepoužije hodnota majetku při převodu, ale hodnota nesplacené pohledávky (2, s. 68).

Ocenění majetku nabytého jiným způsobem

U majetku nabytého jiným způsobem se používá reprodukční pořizovací cena. Reprodukční pořizovací cena se určí v okamžik, kdy dochází k nabytí majetku a jeho zařazení do obchodního majetku. Reprodukční pořizovací cenu stanovuje soudní znalec. Jedná se například o darování, nebo vklad do společnosti (2, s. 69).

U hmotného majetku, který byl pořízen v době kratší než 5 let, před jeho vložením do společnosti a nebyl zařazen do obchodního majetku je oceněn:

- pořizovací cenou, pokud byl majetek pořízen úplatně,
- cenou na úrovni vlastních nákladů, pokud byl vyroben ve vlastní režii,
- cenou podle předpisu o oceňování majetku, pokud byl nabyt bezúplatně (2, s. 69).

U nemovitých věcí je možné vstupní cenu zvýšit o náklady na jejich opravy a technické zhodnocení uskutečněné před jejich převedením do společnosti (2, s. 70).

Ocenění dlouhodobého finančního majetku

Účetní jednotky oceňují dlouhodobý finanční majetek v moment, kdy ho pořizují, nebo k rozvahovému dni (7, s. 159).

Ocenění dlouhodobého finančního majetku v moment pořízení

V takovémto případě se majetek oceňuje pořizovací cenou a náklady, které s pořízením souvisejí. Mezi náklady související s pořízením se řadí například poplatky a provize burze, odměny makléřům, poradcům nebo právníkům. U dluhových cenných papírů se zahrnuje do pořizovací ceny i naběhlý úrok (7, s. 159).

Pokud se vloží dlouhodobý finanční majetek do společnosti jako protihodnota za nepeněžitý vklad, je také oceňován pořizovací cenou. Ale jako hodnota vloženého

majetku se bere zůstatková hodnota nepeněžitého vkladu, to znamená, že hodnota majetku je ve výši nesplaceného závazku vkladatele (7, s. 159 - 160).

Ocenění dlouhodobého finančního majetku k rozvahovému dni

Dlouhodobý hmotný majetek je potřeba na konci rozvahové období přecenit. Používají se tyto způsoby přecenění (7, s. 160):

- a) **Ocenění reálnou hodnotou** – k rozvahovému dni se reálnou hodnotou přeceňují všechny cenné papíry až na cenné papíry držené do splatnosti, cenné papíry s rozhodujícím a podstatným vlivem a vlastní akcie. Pro přecenění majetku se používá účet 414 – *Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků*. Jako reálná hodnota pro účely účetnictví se většinou využívá tržní hodnota. „*Tržní hodnotou se rozumí hodnota, která je vyhlášena na tuzemské nebo zahraniční burze nebo na jiném veřejném trhu.*“ (7, s. 161). Pokud není tržní hodnota k dispozici, použije se ocenění kvalifikovaným odhadem, ocenění podle zvláštních předpisů nebo hodnota z uznaných oceňovacích technik, které zajišťují odhad tržní ceny (7, s. 160 - 161).
- b) **Ocenění ekvivalencí** – používá se u dlouhodobých majetkových účastí v dceřiných společnostech. K rozvahovému dni je hodnota podílu přepočtena, na aktuální podíl na základním kapitálu dceřiné společnosti (7, s. 162).
- c) **Ocenění v původních pořizovacích cenách** – používá se u cenných papírů, které by se měli oceňovat reálnou hodnotou, ale není u nich možné reálnou hodnotu stanovit. Jedná se například o dluhové cenné papíry držené do platnosti (7, s. 162).

1.5 Technické zhodnocení

„*Technickým zhodnocením se rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu ve zdaňovacím období částku 40 000 Kč.*“ (2, s. 81). Pokud výdaje nepřesáhnou hodnotu 40 000 Kč, i tak mohou být technickým zhodnocením, pokud se poplatník rozhodne je neuplatnit jako náklad a rozhodne se je odepisovat (2, s. 81).

V praxi bývá nejvíce problémů s určením nákladů na rekonstrukci a modernizaci. „*Za rekonstrukci se rozumí takové zásahy do majetku, které mají za následek změnu účelu*

nebo technických parametrů.“ (2, s. 82). U změny parametrů se bere v potaz i sebemenší změna například pokud se u oken změní izolační schopnosti (2, s. 82).

Za modernizaci se považuje taková změna, která má za následek rozšíření vybavenosti či použitelnosti majetku. Vybavenost majetku se porovnává s původním stavem a podle toho se stanoví, zda jde o opravu nebo o technické zhodnocení (2, s. 82).

Důsledky technického zhodnocení:

- a) **Technické zhodnocení vlastního majetku** – pokud je technické zhodnocení provedeno v prvním roce odpisování, pak vstupuje do vstupní ceny majetku. V následujících letech odpisování hodnota technického zhodnocení vstupuje do zůstatkové nebo vstupní ceny majetku a dochází ke změně odpisování (2, s. 83).
- b) **Technické zhodnocení pronajatého majetku (včetně finančního leasingu)** – v tomto případě musí být podepsána smlouva o pronájmu (leasingová smlouva). Hodnota technického zhodnocení nezvyšuje hodnotu majetku. Technické zhodnocení je zařazeno do stejné třídy jako majetek, na kterém je provedeno a je odpisován nájemcem (3, s. 61).

Za **technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku** se považují změny, které mají vliv na změnu účelu nehmotného majetku. Náklady na technické zhodnocení musí přesáhnout částku 60 000 Kč a technické zhodnocení pak zvyšuje vstupní cenu nehmotného majetku (2, s. 85).

1.6 Opravy a údržba

Při opravě se poškozený či opotřebený majetek vrací do předchozího nebo provozuschopného stavu. Údržbou se pak rozumí činnost, která předchází poruchám, zpomaluje opotřebení a odstraňuje drobné závady (3, s. 61).

Účetní jednotka má podle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně a příjmů možnost tvořit daňově účinné rezervy na opravy hmotného majetku. Jelikož tvorba rezerv může výrazně ovlivnit základ daně má několik podmínek:

- rezervy se tvoří pouze na hmotný majetek, který má dobu odpisování delší než 5 let, je tedy zařazen do 2. odpisové skupiny,
- poplatník musí mít k majetku vlastnické právo,
- musí být stanovena výše částky, na kterou je rezerva tvořena

- musí být stanovena doba, na jak dlouho budou rezervy tvořeny,
- v každém roce, kdy se rezervy tvoří, musí být přidána stejná částka,
- rezerva musí být čerpána nejpozději v následujícím zdaňovacím období po zdaňovacím období, ve kterém se předpokládalo zahájení oprav,
- peněžní prostředky musí být ukládány na samostatný bankovní účet,
- rezerva je tvořena déle než jedno zdaňovací období. Naopak v tabulce je znázorněna maximální doba tvoření rezerv v závislosti na odpisovou skupinu (16).

Tabulka 13: Maximální doba tvorby rezerv

Odpisová skupina	Max. doba tvorby rezerv
2	3 zdaňovací období
3	6 zdaňovacích období
4	8 zdaňovacích období
5 a 6	10 zdaňovacích období

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 16)

Pokud dojde v průběhu tvorby rezerv k porušení, některé z těchto podmínek, tak musí veškeré prostředky, které byly vedeny jako náklady při tvorbě rezerv, vést v aktuálním zdaňovacím období jako výnosy. Rezervy se nemůžou začít tvořit na majetek, který je určen k likvidaci, který je již opravován, nebo který je opravován pravidelně každý rok, nebo je v konkursu (2, s. 203 - 204).

1.7 Odpisování dlouhodobého majetku

„Odpisováním se rozumí zahrnování hodnoty majetku do nákladů (výdajů) na dosažení, zajištění a udržení příjmů prostřednictvím odpisů hmotného a nehmotného majetku.“ (2, s. 86). Majetek se odpisuje maximálně do výše jeho ocenění a náklady vynaložené na pořízení majetku se promítnou do daňových nákladů v průběhu odpisování. Odpisovat může pouze majitel majetku, a to od okamžiku kdy je majetek zařazen do užívání (2, s. 86).

Odpisuje se dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, které se odpisují v průběhu užívání, technické zhodnocení cizího dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a

další. Naopak odpisovat nelze například umělecká díla, nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, pronajatý majetek, finanční majetek nebo zásoby (3, s. 46).

Účetní jednotky před zahájením odpisování musí sestavit odpisový plán. Z odpisového plánu je patrné jak dlouho a po jakých částech se bude majetek odpisovat (3, s. 47).

1.7.1 Účetní odpisy

V rámci odpisového plánu si společnost stanoví dobu odpisování, která by měla co nejvíce odpovídat skutečnosti a zvolit si metodu odpisování. Účetní odpisy se počítají měsíčně (6, s. 368 - 369).

Metody účetního odpisování

a) **Účetní odpisy se rovnají odpisům daňovým** – tato metoda se může využít pouze u odpisů dlouhodobého nehmotného majetku a odpisy musí tvořit nevýznamnou část nákladů účetní jednotky. V jiných případech se tato metoda využít nedá, protože by nezobrazovala skutečné opotřebení majetku. Největším rozdílem je, že účetní odpisy jsou měsíční a daňové odpisy se počítají jako roční (6, s. 369).

b) **Rovnoměrné účetní odpisy** – účetní odpisy se stanoví podle doby životnosti a každý měsíc budou ve stejné výši. Je to nejvíce využívaný způsob a bývá i nejpřesnější. Vzorec výpočtu (6, s. 369):

$$\text{odpis} = \frac{\text{Vstupní cena majetku}}{\text{Doba životnosti (v měsících)}}$$

c) **Komponentní odpisování** – používá se, pokud jednotlivé složky majetku mají odlišnou dobu životnosti. Komponenta je taková část majetku, která je významná vzhledem k výši jeho ocenění, ale doba použitelnosti se významně liší. Komponentou může být například výtah v budově. Při výměně komponenty se ocenění majetku sníží o ocenění komponenty, ale zvýší se o pořizovací náklady komponenty nové (6, s. 363 - 364).

d) **Výkonové odpisy** – při využití metody jsou účetní odpisy stanoveny podle způsobu využívání majetku. Využívá se například u strojů se sezónním využitím, protože mají v průběhu roku různě velké využití a tato metoda lépe zobrazí jejich opotřebení (6, s. 370).

Pro výpočet odpisu si musí účetní jednotka stanovit jaké celkové množství výrobků majetek za svou životnost vyrobí. Poté se stanoví velikost opotřebení za 1 ks vyrobeného výrobku, které se vynásobí s počtem vyrobených kusů za určené období a dostane velikost účetního odpisu. Vzorce výpočtů (6, s. 370):

$$\text{opotrebení na 1 ks výrobku} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{očekávaný počet vyrobených kusů}}$$

$$\text{odpis} = \text{opotrebení za 1 ks výrobku} * \text{počet vyrobených výrobků za období}$$

1.7.2 Účtování odpisů

Odpisy se počítají s přesností na měsíce. Účetní odpisy, pokud nejsou počítány stejně jako daňové, jsou daňově neuznatelným nákladem, a proto se musí vypočítat rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy, který má vliv na základ daně takovýmto způsobem:

- pokud jsou účetní náklady vyšší než daňové, zvyšuje se o rozdíl základ daně,
- pokud jsou daňové náklady vyšší než účetní, tak se o rozdíl sníží základ daně (6, s. 374).

Tabulka 14: Účtování odpisů

Účetní případ	Má dáti	Dal
Odpis	551	07x, 08x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 6, s. 374)

1.7.3 Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Aby se majetek mohl daňově odpisovat musí být jeho vstupní cena minimálně 40 000 Kč. Odpisuje se ročně. Postup při odpisování je následující (2, s. 154):

- Stanovení vstupních informací** – po pořízení majetku se musí stanovit jeho pořizovací cenu, termín, kdy je majetek uveden do stavu, kdy je způsobilý k běžnému užívání. Dále určení vlastníka, kde bývá problém například při pořízení formou finančního leasingu, nebo u vkladu majetku do společnosti a určí se kód CZ-CPA (2, s. 154 - 155).
- Určení odpisové skupiny** – odpisová skupina je stanovena v prvním roce odpisování a v průběhu odpisování se nemění. Majetek se zařadí do odpisových skupin podle přílohy č.1 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde je majetek rozdělen do 6 skupin (2, s. 155 - 156).

Tabulka 15: Odpisové skupiny a doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

- c) Volba způsobu odpisování** – účetní jednotka si může sama zvolit jakým způsobem bude odpisovat. Odpisovat může rovnoměrně, nebo zrychleně a zvolený způsob nesmí v průběhu odpisování změnit (2, s. 164).
- d) Výpočet daně** – daňové odpisy se počítají ročně a zaokrouhlují se vždy na celé koruny nahoru. V průběhu odpisování se musí hlídat, aby účetní jednotka nepřekročila vstupní cenu (2, s. 164).

Rovnoměrné odpisování

U rovnoměrného odpisování se odpis vypočítá jako setina součinu vstupní ceny majetku a odpisové sazby, které jsou stanoveny zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Vzorec výpočtu (2, s. 118):

$$\text{roční odpis} = \frac{\text{vstupní cena} \cdot \text{odpisová sazba}}{100}$$

Tabulka 16: Odpisové sazby rovnoměrného odpisování

Odpisová skupina	Sazba v 1. roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Sazba při zvýšené vstupní ceně
1	20,00	40,00	33,30
2	11,00	22,25	20,00
3	5,50	10,50	10,00
4	2,15	5,15	5,00
5	1,40	3,40	3,4
6	1,02	2,02	2,0

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

Z tabulky se vyčte, že odpis bude v jiné výši v 1. roce odpisování než v dalších letech odpisování. V tabulce je také zapsána sazba při zvýšené vstupní ceně. Ta se používá v případě technického zhodnocení majetku. Pokud dojde k technickému zhodnocení, začne se od roku provedení technického zhodnocení využívat sazba při zvýšené vstupní ceně. Vzorec pro výpočet odpisu po technickém zhodnocení je stejný, ale vstupní cena se zvýší o náklady spojené s technickým zhodnocením a použije se sazba při zvýšené vstupní ceně (2 s. 120 - 121).

Při odpisování, je možné využít v prvním roce odpisování zvýšený odpis. Zvýšený odpis se může využít pouze u majetku, kdy je účetní jednotka prvním majitelem (2, s. 121).

Zvýšený odpis nelze použít u letadel, které nejsou na základě koncese využívány provozovateli letecké dopravy, nebo provozovateli leteckých škol. Dále ho nelze využít u motocyklů a osobních automobilů, které nejsou využívány provozovateli silniční motorové dopravy, provozovateli taxislužeb, nebo provozovateli autoškol (2, s. 123).

- a) Zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %** – takto zvýšený odpis může použít pouze poplatník, který má příjmy převážně ze zemědělské a lesnické činnosti. Zvýšený odpis se může použít u strojů pro zemědělství a lesnictví (18).

Tabulka 17: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 20 %

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Sazba při zvýšené vstupní ceně
1	40,00	30,00	33,30
2	31,00	17,25	20,00
3	24,40	8,40	10,00

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

- b) Zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %** – zvýšený odpis o 15 % se může využít pouze u zařízení pro čištění a úpravu vod (18)

Tabulka 18: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 15 %

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Sazba při zvýšené vstupní ceně
1	35,00	32,50	33,30
2	26,00	18,50	20,00
3	19,00	9,00	10,00

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

- c) Zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %** – používá se u majetku, který je zařazen v první, druhé nebo třetí odpisové skupině mimo majetek, pro který se může použít odpis zvýšený o 20 % nebo 15 % (18).

Tabulka 19: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 10 %

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Sazba při zvýšené vstupní ceně
1	30,00	35,00	33,30
2	21,00	19,75	20,00
3	15,40	9,40	10,00

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

Zrychlené odpisování

U zrychleného odpisování se roční odpisy postupně v průběhu let snižují, to znamená, že jsou v každém roce v jiné výši. Může se zde také využít zvýšeného odpisu v prvním roce odpisování, za stejných podmínek jako u rovnoměrného odpisování (2, s. 126 - 127).

Při zrychleném odpisování se odlišně počítají odpisy v prvním roce odpisování a následně v dalších letech odpisování, jak uvádějí následující vzorce (2, s. 128):

$$\text{odpis v prvním roce} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro první rok odpisování}}$$

$$\text{odpis v dalších letech} = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky odpisování} - \text{počet let odpisování}}$$

Tabulka 20: Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	Koeficient v prvním roce odpisování	Koeficient v dalších letech odpisování	Koeficient při zvýšené vstupní ceně
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

V případě, že se na majetku provede technické zhodnocení, jsou vzorce pro výpočet odpisu v prvním roce i v odpis v dalších letech dopisování stejné, ale dvakrát se zvýší zůstatková cena a použije se koeficient při zvýšené vstupní ceně (2, s. 130 - 131).

1.7.4 Daňové odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Aby dlouhodobý nehmotný majetek mohl být daňově odpisován, jeho vstupní cena musí být minimálně 60 000 Kč a doba použitelnosti musí být delší než jeden rok. Dlouhodobý nehmotný majetek se odpisuje podle toho, zda je ve smlouvě napsána doba užívání nebo ne (2, s. 95 - 96).

Doba odpisování je stanovena na měsíce a odpis se vypočítá tak, že vstupní cena se vydělí celkovým počtem měsíců užívání a tím se stanoví měsíční odpis. Měsíční odpis se poté vynásobí počtem měsíců užívání v daném roce a dostane se výše ročního odpisu, jak je možné vidět na následujících vzorcích (2, s. 96):

$$\text{měsíční odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{počet měsíců užívání}}$$

$$\text{roční odpis} = \text{měsíční odpis} * \text{počet měsíců v daném roce}$$

- a) **Na dobu určitou** – pokud je ve smlouvě stanovena doba užívání majetku. Tak se bude odpisovat po dobu stanovenou ve smlouvě.
- b) **Na dobu neurčitou** – pokud ve smlouvě není stanovena doba užívání, tak se použije doba, která je zobrazena v tabulce (2, s. 96 - 97).

Tabulka 21: Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku

Odpisovaný majetek	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	18 měsíců
Software	36 měsíců
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36 měsíců
Zřizovací výdaje	60 měsíců
Ostatní nehmotný majetek	72 měsíců

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 18)

1.8 Vyřazení dlouhodobého majetku

Vyřazení dlouhodobého majetku se může provést několika způsoby například likvidací, prodejem, darováním a dalšími způsoby. Při vyřazení majetku jedním z těchto způsobů se zůstatková cena účtuje do nákladů (7, s. 133 - 134).

Vyřazení likvidací

Pokud se vyřazuje majetek likvidací, tak se musí zohlednit, zda byl majetek zcela odepsán nebo ne. Pokud majetek není zcela odepsán, tak se musí zaúčtovat dodatečný odpis (7, s. 133).

a) Majetek byl zcela odepsán

Tabulka 22: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku likvidací

Účetní případ	Má dáti	Dal
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 164)

b) Majetek nebyl zcela odepsán

Tabulka 23: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku, který nebyl zcela odepsán, likvidací

Účetní případ	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis	551	07x, 08x
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 164)

Vyřazení prodejem

Pokud při prodeji není majetek zcela odepsán, musí se zaúčtovat dodatečný odpis, a to na účet 541 – *zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku* (12, s. 165).

Tabulka 24: Účtování vyřazení dlouhodobého hmotného majetku prodejem

Účetní případ	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis	541	07x, 08x
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Prodej	311	641
DPH	311	343

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 165)

Vyřazení bezúplatným plněním (darováním)

Dodatečný odpis se v případě darování účtuje na účet 543 – *dary*, a pokud je účetní jednotka plátcem DPH, musí se účtovat i o dani z příjmu (12, s. 165).

Tabulka 25: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku darováním

Účetní případ	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis	543	07x, 08x
DPH	543	343
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 165)

Vyřazení v důsledku škody nebo manka

Pokud dojde k vyřazení majetku z důvodu škody nebo manka v provozní oblasti, tak se dodatečný odpis účtuje na účet 549 – *Manka a škody* (12, s. 165).

Tabulka 26: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku v důsledku škody nebo manka

Účetní případy	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis	549	07x, 08x
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
a) Oznámení pojišťovně	378	648
Náhrada od pojišťovny	221	378
b) Předpis náhrady zaměstnanci	335	648
Náhrada od zaměstnance	221	335

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 165)

Vyřazení majetku z důvodu převodu do osobního využívání

Pro účtování převodu se používá účet 491 – *Účet individuálního podnikatele* (12, s. 165).

Tabulka 27: Účtování převodu dlouhodobého majetku do osobního užívání

Účetní případ	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis – převod majetku	491	07x, 08x
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 165)

Vklad dlouhodobého majetku do jiné společnosti

Zůstatková cena dlouhodobého majetku, který se vkládá do jiné společnosti snižuje závazky na účtu 367 – *Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů* (12, s. 165).

Tabulka 28: Účtování vyřazení vkladem majetku do jiné společnosti

Účetní případ	Má dáti	Dal
Dodatečný odpis	367	07x, 08x
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 165)

Vyřazení dlouhodobého finančního majetku prodejem

Když se prodává dlouhodobý finanční majetek, vzniknou tržby, které se účtují na účet 661 – *Tržby z prodeje cenných papírů a podílů* a úbytek cenných papírů se účtuje na účet 561 – *prodané cenné papíry a podíly* (12, s. 169).

Tabulka 29: Účtování o vyřazení dlouhodobého finančního majetku prodejem

Účetní případy	Má dáti	Dal
Prodej cenných papírů	221, 211	661
Úbytek cenných papírů	561	061, 062, 063

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 12, s. 169)

1.9 Inventarizace

Inventarizace se používá na porovnání skutečného stavu a stavu zachyceného v účetnictví, dále pro vyčíslení rozdílů a stanovení způsobu vypořádání zjištěných rozdílů. Inventura by se měla provádět jednou ročně. Rozdíl mezi inventurou a inventarizací je ten, že při inventuře se zjišťuje skutečný stav majetku a zásob, tak inventarizace je pojem, jenž zahrnuje soubor několika prací a součástí inventarizace je i inventura (5, s. 96 - 97).

Druhy inventarizací

a) Podle způsobu provedení

- **fyzická inventura** – zjišťuje jaký je skutečný stav majetku, zásob, zboží nebo peněz v pokladně. Jedná se tedy hlavně o prostředky hmotné povahy, ale využívá se i u inventarizace nehmotného majetku (5, s. 145 - 146),
- **dokladová inventura** – zjišťuje skutečný stav zásob, u kterého nelze použít fyzickou inventuru. Dokladová inventura se tedy využívá hlavně u majetku, který se může prokázat pouze za pomoci účetních listin, dokladů, spisů a smluv. Jedná se hlavně o pohledávky, závazky, náklady příštích období nebo také o majetek, který se nenachází v místě, kde je inventura prováděna, ale za běžných podmínek se tam nachází (5, s. 145 - 146).

b) Podle vztahu k účetní závěrce

- **řádná inventarizace** – provádí se vždy, když se sestavuje účetní závěrka a slouží ke sjednocení skutečného stavu a údajů v účetních knihách (11, s. 228),
- **mimořádná inventarizace** – je každá inventarizace, která se provádí za jiných okolností než při sestavování účetní závěrky. Provádí se při mimořádných událostech, po kterých je potřeba zjistit stav majetku. Provádí se například po živelné pohromě nebo vloupání (11, s. 228).

c) Podle okamžiku provedení

- **periodická inventarizace** – provádí se k okamžiku sestavení účetní závěrky. Inventarizace může být zahájena maximálně čtyři měsíce před rozvahovým dnem a ukončena musí být nejpozději dva měsíce po rozvahovém dni (7, s. 76),
- **průběžná inventarizace** – provádí se v průběhu celého účetního období. Využívá se může pro inventarizaci zásob a dlouhodobého majetku, který nemá stálé místo vzhledem k funkci, kterou plní. Termín si stanoví účetní jednotka sama (7, s. 76).

Postup inventarizace

Před zahájením inventury musí být vytvořena inventarizační komise. Komise musí být minimálně dvoučlenná a musí být osoba odpovědná za průběh a provedení inventarizace.

Zjištění skutečného stavu je prvním krokem inventarizace. Ze zjištěných výsledků se vypracuje inventurní soupis, který by měl obsahovat (5, s. 147):

- označení účetní jednotky,
- skutečný stav veškerého majetku a závazků,
- číslo a název účtu, který je inventarizován,
- podpisový záznam osoby odpovědné za zjištění skutečností,
- podpisový záznam osoby odpovědné za provedení inventarizace,
- způsob zjištění skutečných stavů,
- ocenění majetku a závazků k okamžiku ukončení inventury
- okamžik, ke kterému se sestavuje účetní závěrka,
- rozhodný den, pokud jej účetní jednotka stanovila,
- okamžik zahájení inventury,
- okamžik ukončení inventury,
- vyčíslení případných inventarizačních rozdílů,
- důvod vzniku inventarizačního rozdílu,
- návrh na vypořádání inventarizačního rozdílu,
- způsob likvidace a proúčtování inventarizačních rozdílů,
- přílohy, kterými se dokládají skutečnosti uvedené v inventurních soupisech (1, s 259).

Poté co má společnost vypracovaný inventurní soupis, musí se vypořádat se zjištěnými rozdíly a zjistit jejich příčiny (2, s. 207).

Účtování inventarizačních rozdílů

Výsledkem inventarizace může být shoda mezi skutečným a účetním stavem, nebo pokud je skutečný stav vyšší než stav zapsaný v účetnictví, vzniká přebytek. Třetí možností je, že vznikne manko, a to v případě, že je skutečný stav nižší, než je stav zapsaný v účetnictví. O rozdílech, které vznikly při inventarizaci se účtuje v období, ve kterém inventarizace proběhla (6, s. 64).

Tabulka 30: Účtování inventarizačních rozdílů

Účetní případ	Má dáti	Dal
Manka a škody na dl. nehmotném majetku	549	07x
Manka a škody na dl. hmotném majetku	549	08x
Manka a škody, kdy došlo k vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Manka a škody na dl. finančním majetku	569	06x
Přebytek u dl. hmotného majetku	02x	08x
Přebytek u dl. nehmotného majetku	01x	07x
Přebytek u dl. finančního majetku	06x	668

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 6, s. 64 - 65)

2 Popis společnosti a analýza problému

V této části jsou popsány bližší informace o společnosti, pro kterou budou zpracované vnitropodnikové směrnice. Zhodnotí současný stav vnitropodnikových směrnic ve společnosti. Informace použité v této části vychází z výročních zpráv společnosti LBtech a.s. z let 2016, 2017, 2018 a z dalších podnikových listin a podkladů, které společnost poskytla, pro zpracování bakalářské práce.

2.1 Popis společnosti

Pro tuto bakalářskou práci si autor zvolil společnost LBtech a.s. Společnost má sídlo v Litomyšli. Zabývá se výstavbou, rekonstrukcí a opravami plynárenských zařízení.

2.1.1 Základní údaje

Jméno společnosti: LBtech a.s.

Právní forma: akciová společnost

IČO: 150 35 808

Sídlo: Moravská 786, Litomyšl, 570 01 Litomyšl

Datum vzniku a zápisu: 26. září 1991

Předseda představenstva: Vilém Šedivý

Základní kapitál: 21 000 000 Kč

Společnost byla založena a zapsána do obchodního rejstříku 26. září 1991. Byla založena Vilémem Šedivým a Ing. Jiřím Bachmanem jako LBtech s.r.o. Hlavní činností bylo provádění průmyslových staveb, montáž, opravy a revize vyhrazených plynovodních zařízení. V roce 2003 změnila právní formu na akciovou společnost.

Základní kapitál je rozdělen do 210 kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 100 000 Kč. Základní kapitál je rovnoměrně rozdělen mezi 2 akcionáře – Viléma Šedivého, Ing. Jiřího Bachmana. Každý vlastní akcie v hodnotě 10,5 mil. Kč.

2.1.2 Předmět podnikání

Společnost se zaměřuje na výstavbu, rekonstrukci a opravy plynovodů, plynovodních přípojek domovních plynovodů, průmyslových plynovodů a dalších plynovodních zařízení.

Předmět podnikání je:

- projektová činnost ve výstavbě,
- montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny,
- provádění staveb, jejich změn a odstraňování,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

2.1.3 Vedení společnosti

Společnost zastupuje ve všech záležitostech předseda představenstva nebo oba členové představenstva.

Statutární orgán – Představenstvo

Předseda představenstva – Vilém Šedivý

Členové představenstva – David Menc

Lucie Koukolová

Dozorčí rada:

Předseda dozorčí rady – Patrik Kopecký, DiS

Členové dozorčí rady – Markéta Vondráčková

Ondřej Sedláček

2.1.4 Velikostní zařazení společnosti

V tabulce číslo 31 jsou vypsány hodnoty, podle kterých se dělí účetní jednotky na mikro, malé, střední a velké. Účetní jednotka je mikro, malá nebo střední, pokud dvě kritéria nepřekračují hodnoty z tabulky. Účetní jednotka je velká, pokud překročí dvě kritéria.

Společnost LBtech a.s. má v průměru více než 50 zaměstnanců, celková aktiva se pohybují okolo 55 mil. Kč a obrat v průměru okolo 100 mil. Kč, z čehož plyne, že je to malá společnost.

Tabulka 31 : Kritéria určení velikosti účetní jednotky

Velikost účetní jednotky	Aktiva celkem	Čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	9 mil. Kč	18 mil. Kč	10
Malá	100 mil. Kč	200 mil. Kč	50
Střední	500 mil. Kč	1000 mil. Kč	50
Velká	> 500 mil. Kč	> 1000 mil. Kč	> 250

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 4)

2.1.5 Hlavní trhy a zákazníci

Společnost LBtech a.s. má zákazníky pouze z České republiky. Mezi hlavní odběratele patří plynárenské firmy Gridservices a Gasnet, které patří pod německou společnost Innogy, dále je to společnost Aquaservis, pro které společnost LBtech a.s. dělá průtahy starých plynovodních potrubí. Mezi zákazníky společnosti také patří okolní města a obce, které potřebují vybudovat nebo zrekonstruovat plynovody.

2.2 Analýza společnosti a zhodnocení současného stavu směrnic

V této části práce se zaměří na analýzu společnosti, a to jak se měnila a vyvíjela hodnota majetku mezi lety 2016 a 2018. V této části budou také zhodnoceny současné vnitropodnikové směrnice, které společnost používá.

2.2.1 Vertikální analýza aktiv

V tabulce číslo 32 je zpracována vertikální analýzu aktiv z let 2016, 2017 a 2018. Celková hodnota aktiv v jednotlivých letech klesá, stejně tak hodnoty všech položek aktiv. Větší podíl na celkové hodnotě aktiv mají oběžná aktiva a to okolo 73 %. Stálá aktiva mají podíl okolo 26 % a minimální podíl má časové rozlišení aktiv.

Nevyšší hodnotu u oběžných aktiv mají pohledávky. Nejvyšší hodnotu mají v roce 2016, naopak nejnižší mají v roce 2018, a to téměř o 10 mil. Kč, protože se společnosti zřejmě daří lépe vymáhat své pohledávky. Druhou nejvyšší položkou oběžných aktiv jsou peněžní prostředky. Ze stálých aktiv společnost vlastní pouze dlouhodobý hmotný aktiv. Ten také průběžně v letech klesá, a to zejména z důvodu odepisování. Dlouhodobému majetku se práce věnuje podrobněji v dalších kapitolách.

Tabulka 32: Vertikální analýza aktiv v tis. Kč

	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Aktiva	65 622	100,00 %	58 658	100,00 %	49 101	100,00 %
Stálá aktiva	17 603	26,82 %	15 609	26,61 %	13 015	26,51 %
Dl. nehm. majetek	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Dl. hmotný majetek	17 603	26,82 %	15 609	26,61 %	13 015	26,51 %
Dl. finanční majetek	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Oběžná aktiva	47 634	72,59 %	43 025	73,35 %	36 082	73,49 %
Zásoby	1 845	2,81 %	6 329	10,79 %	7 516	15,31 %
Pohledávky	24 658	37,58 %	21 287	36,29 %	15 071	30,69 %
Peněžní prostředky	21 131	32,20 %	15 409	26,27 %	13 495	27,48 %
Čas. rozlišení aktiv	385	0,59 %	24	0,04 %	4	0,01 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 17)

2.2.2 Vertikální analýza pasiv

V tabulce číslo 33 je znázorněna vertikální analýza pasiv mezi lety 2016 a 2018. Větší část pasiv tvoří ve všech letech vlastní kapitál. V letech 2016 a 2017 je to přes 85 % a v roce 2018 se blíží k 88 %. Cizí zdroje tvoří okolo 14 %, v roce 2018 je to pod 12 %.

Největší část vlastního kapitálu tvoří základní kapitál. Společnost za roky 2016, 2017 a 2018 jeho výši neměnila. Ta zůstává 21 mil. Kč. Společnosti klesá každým rokem výsledek hospodaření běžného účetního období. A to mezi roky 2016 a 2018 skoro o 10 mil. Kč. Způsobeno je to zejména poklesem tržeb z prodeje výrobků a služeb a nárůstem výkonové spotřeby. Cizí zdroje jsou tvořeny zejména závazky. Rezervy společnost téměř netvoří.

Tabulka 33: Vertikální analýza pasiv v tis. Kč

	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Pasiva	65 622	100,00 %	58 658	100,00 %	49 101	100,00 %
Vlastní kapitál	56 431	85,99 %	50 150	85,50 %	43 195	87,97 %
Základní kapitál	21 000	32,00 %	21 000	35,80 %	21 000	42,77 %
VH minulých let	18 347	27,96 %	17 776	30,30 %	15 032	30,61 %
VH běžného úč. obd.	17 084	26,03 %	11 374	19,39 %	7 163	14,59 %
Cizí zdroje	9 252	14,10 %	8 460	14,42 %	5 740	11,69 %
Rezervy	300	0,46 %	300	0,51 %	300	0,61 %
Závazky	8 952	13,64 %	8 160	13,91 %	5 440	11,08 %
Čas. rozlišení pasiv	-61	0,09 %	48	0,08 %	166	0,34 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 17)

2.2.3 Horizontální analýza dlouhodobého majetku

V tabulce číslo 34 je zobrazena horizontální analýza dlouhodobého majetku, je tam zobrazena jak absolutní, tak relativní změna. Dlouhodobý nehmotný ani dlouhodobý finanční majetek společnost nemá zapsané v rozvaze v netto hodnotách, ale z dlouhodobého nehmotného majetku společnost využívá software a některá ocenitelná práva, která už ale plně odepsala. Dlouhodobý hmotný majetek postupně klesá, to je způsobeno odepisováním. Také tím, že společnost v letech 2017 a 2018 dlouhodobý majetek pořizovala v menší hodnotě, než byli odpisy.

Tabulka 34: Horizontální analýza dlouhodobého majetku

	Absolutní změna (v tis. Kč)		Relativní změna (v %)	
	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
Dl. nehmotný majetek	0	0	0	0
Dl. hmotný majetek	-1994	-2594	-11,33 %	-16,62 %
Dl. finanční majetek	0	0	0	0

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 17)

2.2.4 Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku

Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku v letech 2016, 2017 a 2018 je znázorněna v tabulce číslo 35. V tabulce je vidět, že hodnota dlouhodobého hmotného majetku postupně klesá. Největší podíl na dlouhodobém hmotném majetku mají hmotné movité věci a jejich soubory, ale jejich podíl v jednotlivých letech klesá, ale ve všech letech se drží okolo 70 %. Společnost potřebuje ke své činnosti velké množství různých stavebních strojů, nákladních a osobních automobilů, z toho důvodu mají hmotné movité věci nejvyšší hodnotu. Hodnota staveb postupně klesá, a to z důvodu odpisování. Pozemky mají ve všech letech hodnotu stejnou a jejich podíl z důvodu snižování celkové hodnoty dlouhodobého hmotného majetku stoupá, ale ne nějak zásadním způsobem.

Tabulka 35: Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku

	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Dl. hmotný majetek	17 603	100,00 %	15 609	100,00 %	13 015	100,00 %
Pozemky	680	3,86 %	680	4,36 %	680	5,22 %
Stavby	3 586	20,37 %	3 458	22,15 %	3 330	25,59 %
Hmotné movité věci a jejich soubory	13 337	75,77 %	11 471	73,49 %	9 005	69,19 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle 17)

2.2.5 Zhodnocení současného stavu směrníc společnosti

Společnost LBtech a.s. využívá směrnice z roku 2017, které jsou ale neúplné. První část se zabývá dlouhodobým majetkem. Je zde ale popsáno pouze, na jaké účty se bude majetek účtovat podle jeho pořizovací ceny.

V další části je popsána směrnice týkající se účtování nákupu a úbytku materiálu. Společnost bude materiál účtovat podle způsobu A, ale některé druhy materiálů budou účtovány způsobem B na účet 501. Je zde také popsáno účtování o nedokončené výrobě. V další části je napsáno, jaká bude maximální výše, ve které bude vedena korunová pokladna, a to maximálně ve výši 500 000 Kč.

V ostatních částech směrnice je například popsáno, jaké bude číslování dokladů. Dále jak bude společnost účtovat a pracovat s dohadnými položkami, také je zde vypsáno, jaké knihy společnost povede (např. Pokladní knihu). V poslední části je zapsáno, že účetní záznamy budou archivovány a budou zajištěny proti ztrátě.

Jelikož společnost má ve směrnici o dlouhodobém majetku popsáno pouze jeho pořízení, tak cílem bude tuto směrnici doplnit a upravit, tak aby s ní společnost mohla v praxi pracovat.

3 Vlastní návrhy řešení

V této části bakalářské práce se aplikují poznatky získané v teoretické části do praxe, a to vytvořením vnitropodnikové směrnice pro účtování dlouhodobého majetku. Z analytické části je zjištěno, že společnost tuto směrnici nemá zhotovenou vůbec, tak bude vytvořena kompletně nový návrh směrnice.

Návrh obsahuje vymezení dlouhodobého majetku, pořízení dlouhodobého majetku, ocenění dlouhodobého majetku, technické zhodnocení, opravy a údržbu dlouhodobého majetku, odpisování dlouhodobého majetku, vyřazení dlouhodobého majetku a inventarizaci dlouhodobého majetku.

LBtech a.s.

Moravská 786, Litomyšl – Město

570 01 Litomyšl

IČO: 15035808

Vnitropodniková směrnice pro účtování dlouhodobého majetku

Zpracoval:

Kontroloval:

Schválil:

Datum vydání:

Platnost od:

Vymezení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý nehmotný majetek

Za dlouhodobý nehmotný majetek se považuje majetek, jehož vstupní cena převyšuje hranici 60 000 Kč a doba použitelnosti je delší než jeden rok. Účtuje se o něm v účtové skupině 01.

Pokud je vstupní cena majetku mezi 30 000 a 60 000 Kč, jedná se o drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Doba použitelnosti drobného dlouhodobého nehmotného majetku je delší než jeden rok. O drobném dlouhodobém nehmotném majetku je účtováno analyticky přes účet 018, který účetní jednotka vymezila pro tento druh majetku a bude veden v knize majetku.

Pokud je vstupní cena nehmotného majetku nižší než 30 000 Kč, bude účtován přímo do spotřeby přes účet 518.

Dlouhodobý hmotný majetek

Za dlouhodobý hmotný majetek se považuje majetek, jehož vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok. Účtuje se o něm v účtových skupinách 02 a 03.

Pokud je vstupní cena majetku mezi 10 000 a 40 000 Kč, tak se jedná o drobný dlouhodobý hmotný majetek. Doba použitelnosti je delší než jeden rok u drobného dlouhodobého hmotného majetku. O drobném dlouhodobém majetku je účtováno analyticky přes účet 028, který účetní jednotka vymezila pro tento druh majetku a bude veden v knize majetku.

Pokud je vstupní cena hmotného majetku nižší než 10 000 Kč, bude účtován přímo do spotřeby přes účet 501 – Spotřeba materiálu.

Pozemky a stavby jsou dlouhodobým hmotným majetkem bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou pořízeny za účelem dalšího prodeje.

Dlouhodobý finanční majetek

Za dlouhodobý finanční majetek se považuje majetek, který účetní jednotka drží déle než 12 měsíců nebo doba splatnosti majetku je delší než 12 měsíců. O dlouhodobém finančním majetku se účtuje v účtové skupině 06.

Pořízení dlouhodobého majetku

Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku

Při pořízení dlouhodobého nehmotného majetku se bude účtovat přes účet 041 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, na kterém se účtuje do doby jeho uvedení do užívání včetně nákladů spojených s jeho pořízením.

Dlouhodobý nehmotný majetek, u kterého nevznikají náklady spojené s jeho pořízením se bude účtovat přímo na účty účtové skupiny 01.

Účty dlouhodobého nehmotného majetku:

Název účtu	Číslo účtu
Software	013
Ocenitelná práva	014
Goodwill	015
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	019

Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Při pořízení dlouhodobého hmotného majetku se bude účtovat přes účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku, na kterém bude zaúčtován do doby jeho uvedení do užívání včetně nákladů spojených s jeho pořízením. Dlouhodobý hmotný majetek, u kterého nevznikají náklady spojené s jeho pořízením se bude účtovat přímo na účty účtové skupiny 02 nebo 03.

Účty dlouhodobého hmotného majetku:

Název účtu	Číslo účtu
Stavby	021
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	029
Pozemky	031
Umělecká díla	032

Pořízení dlouhodobého finančního majetku

Při pořízení dlouhodobého finančního majetku se bude účtovat přes účet 043 – Pořízení dlouhodobého finančního majetku, na kterém bude majetek zaúčtován do doby jeho uvedení do užívání včetně nákladů spojených s jeho pořízením.

Dlouhodobý finanční majetek, u kterého nevznikají náklady spojené s jeho pořízením se bude účtovat přímo na účty účtové skupiny 06.

Účty dlouhodobého finančního majetku:

Název účtu	Číslo účtu
Podíly v ovládaných a řízených osobách	061
Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	062
Ostatní cenné papíry a podíly	063
Dluhové cenné papíry a podíly držené do splatnosti	065
Jiný dlouhodobý majetek	069

Účtování pořízení dlouhodobého majetku:

Účetní případ	Má dáti	Dal
a) Pořízení za hotové	04x	211
b) Pořízení na fakturu	04x	321
Úhrada faktury	321	221
c) Vytvořen ve vlastní režii	04x	588, 587
d) Darování, dědictví	04x	413
e) Pohledávka za vklad společníka	353	419
Vkladem do společnosti	04x	353
f) Převod z osobního užívání	04x	491
g) Pořízení finančním leasingem		
Akontace	381	321
Běžná splátka	518	321
Rozpouštění první splátky	518	321
Zařazení majetku	04x	321
Zařazení majetku do užívání	01x, 02x, 03x, 06x	04x

Ocenění dlouhodobého majetku

Součástí ocenění majetku jsou i vedlejší pořizovací náklady vymezené vyhláškou č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví v §47. Jsou jimi zejména:

- náklady na přípravu, pořízení a zabezpečení majetku,
- náklady za poradenské služby,
- správní poplatky a platby,
- náklady na projektové, geologické, průzkumné a geodetické práce,
- clo,
- dopravné,
- montáže,
- licence, patenty a jiná práva využitá při pořízení.

Pokud je majetek pořízen pomocí úvěru, účetní jednotka nezahrnuje úroky a další finanční poplatky do pořizovací ceny.

Ocenění dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se oceňuje:

- a. Pořizovací cenou** – použije se, pokud je majetek pořízen úplatně. Cena, za kterou byl majetek skutečně pořízen, ke které se musí přičíst vedlejší pořizovací náklady. Vedlejší pořizovací náklady jsou s vyhláškou č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví v § 47.
- b. Cenou na úrovni vlastních nákladů** – použije se u majetku vytvořeného vlastní činností. Vlastními náklady se rozumí přímé náklady vynaložené na výrobu, režijní náklady, které se vztahují na výrobu a další činnosti potřebné k pořízení majetku.
- c. Reprodukční pořizovací cenou** – použije se u majetku, který byl nabyt vkladem nebo darováním. Hodnota majetku je stanovena soudním znalcem. Pokud byl majetek pořízen v kratší době než 5 let před jeho vložení do společnosti a nebyl zařazen do obchodního majetku, tak je oceněn pořizovací cenou, pokud byl pořízen úplatně, nebo cenou na úrovni vlastních nákladů, pokud byl vyroben ve vlastní režii.

Ocenění dlouhodobého finančního majetku

Dlouhodobý finanční majetek se při pořízení ocení pořizovací cenou, ke které se přičtou vedlejší pořizovací náklady dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví v § 47.

Dlouhodobý finanční majetek se bude přeceňovat vždy na konci rozvahového období. Majetek se bude přeceňovat těmito způsoby:

- a. Ekvivalencí** – použije se u dlouhodobých majetkových účastí v dceřiných společnostech.
- b. V původní pořizovací ceně** – použije se u dluhových cenných papírů, které společnost bude držet do splatnosti. Úroky z dluhových cenných papírů se budou účtovat do výnosů v okamžik vzniku.

- c. **Reálnou hodnotou** – použije se u všech cenných papírů, až na cenné papíry, které se drží do splatnosti, cenné papíry s rozhodujícím a podstatným vlivem a vlastních akcií. Cenné papíry budou přeceněny podle jejich tržní hodnoty, pokud nelze tržní hodnotu zjistit, tak budou přeceněny kvalifikovaným odhadem.

Technické zhodnocení

Za technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku se považují zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu, technických parametrů, rozšíření vybavenosti, nebo použitelnosti majetku. Za technické zhodnocení se považují také nástavby, přístavby a jiné stavební úpravy. Náklady na technické zhodnocení musí přesáhnout částku 40 000 Kč.

Pokud je technické zhodnocení provedeno v prvním roce odpisování, pak vstupuje do vstupní ceny majetku.

Pokud je technické zhodnocení provedeno na pronajatém majetku, tak bude zařazeno do stejné odpisové skupiny jako pronajatý majetek a bude odpisováno samostatně.

Odpisování dlouhodobého majetku

Před zahájením odpisování se sestaví odpisový plán. Odpisovat se nebudou pozemky a umělecká díla. Účetní odpisy se začnou počítat v měsíc pořízení a daňové odpisy v roce pořízení. Odpisy se počítají do měsíce, ve kterém bude majetek vyřazen, nebo dokud není majetek plně odepsán a zůstatková cena je nulová.

Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Před zahájením odpisování se stanoví doba odpisování, která by měla nejvíce odpovídat skutečnosti. Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku se budou počítat měsíčně. Budou se počítat rovnoměrně. Vzorec výpočtu:

$$\text{odpis} = \frac{\text{vstupní cena majetku}}{\text{doba životnosti}}$$

Pokud bude součástí majetku komponenta, která tvoří výraznou část hodnoty majetku a má jinou dobu použitelnosti, bude se majetek odpisovat metodou komponentní a jednotlivé komponenty se budou odpisovat zvlášť.

Účetní odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Účetní odpisy dlouhodobého nehmotného majetku se budou rovnat odpisům daňovým. Budou se počítat měsíčně.

Účtování odpisů dlouhodobého majetku:

Účetní případ	Má dáti	Dal
Odpis	551	07x, 08x

Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Aby se mohl majetek daňově odpisovat, tak jeho vstupní cena musí být minimálně 40 000 Kč.

Majetek se v prvním roce odpisování zařadí do odpisové skupiny podle přílohy č.1 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Podle odpisové skupiny, do které je majetek zařazen, je stanovena i doba jeho odpisování.

Doba odpisování dlouhodobého hmotného majetku:

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Pokud je vstupní cena majetku nižší než 1 mil. Kč, bude se majetek odpisovat rovnoměrně, a to dle §31 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde jsou uvedeny i odpisové sazby pro výpočty odpisů.

$$\text{roční odpis} = \frac{\text{vstupní cena} \cdot \text{odpisová sazba}}{100}$$

Sazby pro rovnoměrné odpisování dlouhodobého majetku:

Odpisová skupina	Sazba v 1. roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Sazba při zvýšené vstupní ceně
1	20,00	40,00	33,30
2	11,00	22,25	20,00
3	5,50	10,50	10,00
4	2,15	5,15	5,00
5	1,40	3,40	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Sazba při zvýšené vstupní ceně se použije v případě, kdy dojde k technickému zhodnocení majetku. Vstupní cena technického zhodnocení se připočte k zůstatkové ceně majetku.

Pokud je vstupní cena majetku vyšší než 1 mil. Kč, majetek se bude odpisovat zrychleně. Bude se odpisovat dle §32 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde jsou uvedeny i koeficienty pro výpočty odpisů. Vzorce výpočtů:

$$\text{odpis v prvním roce} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro první rok odpisování}}$$

$$\text{odpis v dalších letech} = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky odpisování} - \text{počet let odpisování}}$$

Koeficienty pro zrychlené odpisování dlouhodobého hmotného majetku:

Odpisová skupina	Koeficient v prvním roce odpisování	Koeficient v dalších letech odpisování	Koeficient při zvýšené vstupní ceně
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Pokud dojde k technickému zhodnocení majetku, použije se pro výpočet odpisu koeficient při zvýšené vstupní ceně a vstupní cena technického zhodnocení se připočte k zůstatkové ceně majetku.

Daňové odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Aby se mohl dlouhodobý nehmotný majetek daňově odpisovat, jeho vstupní cena musí být vyšší než 60 000 Kč.

Doba odpisování majetku závisí na tom, zda je ve smlouvě stanovena doba užívání. Pokud je ve smlouvě doba užívání stanovena, bude se majetek odpisovat po dobu stanovenou ve smlouvě. V případě že doba užívání stanovena není použije se doba dle §32a zákona 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů. Vzorce výpočtů:

$$\text{měsíční odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{počet měsíců užívání}}$$

$$\text{roční odpis} = \text{měsíční odpis} * \text{počet měsíců v daném roce}$$

Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku:

Odpisovaný majetek	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	18 měsíců
Software	36 měsíců
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36 měsíců
Zřizovací výdaje	60 měsíců
Ostatní nehmotný majetek	72 měsíců

Vyřazení dlouhodobého majetku

Způsob vyřazení dlouhodobého majetku závisí na tom, zda byl majetek zcela odepsán. Pokud byl majetek zcela odepsán, bude se účtovat přes účty účetní skupiny 07 nebo 08, proti účtům odpisových skupin 01 nebo 02.

Pokud majetek nebyl zcela odepsán, musí se nejprve zaúčtovat mimořádný odpis. Mimořádný odpis se bude účtovat podle způsobu vyřazení. Způsoby vyřazení mohou být:

- likvidace,
- prodej,
- darování,
- v důsledku škody nebo manka,
- převod z podnikání do osobního užívání,
- vklad do jiné společnosti.

Zůstatková cena majetku se určí jako rozdíl mezi pořizovací cenou a oprávkami vyřazovaného majetku. Poté bude majetek vyřazen z obchodního majetku.

Účtování vyřazení dlouhodobého majetku:

Účetní případ	Má dáti	Dal
a) Likvidací	551	07x, 08x
b) Prodejem	541	07x, 08x
Faktura vydaná	311	641
c) Bezúplatným plněním	543	07x, 08x
d) Z důvodu škody nebo manka	549	07x, 08x
1) Oznámení pojišťovně	378	648
Náhrada od pojišťovny	221	378
2) Předpis náhrady zaměstnanci	335	648
Náhrada od zaměstnance	221	335
e) Převodem do osobního užívání	491	07x, 08x
f) Vklad do majetku jiné společnosti	367	07x, 08x
g) Vyřazení DFM prodejem	561	06x
Prodej cenných papírů	221, 211	661
Vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x, 03x

Inventarizace dlouhodobého majetku

Bude se provádět inventura fyzická i dokladová. Fyzická inventura se bude používat u dlouhodobého majetku hmotného i nehmotného, který je fyzicky v místě, kde se inventura provádí. Dokladová inventura se bude používat v případech, kdy majetek nebude v době inventury v místě, kde je inventura prováděna.

Evidence dlouhodobého majetku bude vedena na inventárních kartách. Každá inventární karta obsahuje informace o jednom předmětu nebo o souboru předmětů, který plní svou funkci jako celek. Inventurní karta obsahuje:

- název předmětu a jeho inventární číslo,

- datum a způsob pořízení,
- datum zařazení do užívání,
- vstupní cenu,
- způsob účetního odpisování,
- metodu daňového odpisování,
- umístění předmětu,
- datum a způsob vyřazení.

Inventuru provádí inventarizační komise pro dlouhodobý majetek. Komise se bude skládat za tří členů, a to z vedoucího komise který bude zároveň i kontrolní osobou a dalšími dvěma členy. Komise bude vytvořena před inventurou a bude zvolena statutárním orgánem účetní jednotky nejpozději 14 dní před provedením inventury.

Inventarizační komise vyhotoví inventarizační zápis. Inventarizační zápis bude obsahovat členy komise, jméno, kdo hmotně odpovídá za inventarizovaný majetek, kdy byla inventura zahájena a kdy byla ukončena, způsob provedení inventury (zda byla dokladová nebo fyzická) a výsledek inventury, kde bude zapsán účetní stav, dále stav podle inventarizace, a pokud se neshodují, zda vzniklo manko nebo přebytek.

Inventarizace bude provedena jednou ročně, a to nejpozději k okamžiku sestavení účetní závěrky. Ze zjištěných výsledků bude vypracován inventurní soupis, který bude obsahovat:

- označení účetní jednotky,
- skutečný stav veškerého majetku a závazků,
- číslo a název účtu, který je inventarizován,
- podpisový záznam osoby odpovědné za zjištění skutečností,
- podpisový záznam osoby odpovědné za provedení inventarizace,
- způsob zjištění skutečných stavů,
- ocenění majetku a závazků k okamžiku ukončení inventury
- okamžik, ke kterému se sestavuje účetní závěrka,
- rozhodný den, pokud jej účetní jednotka stanovila,
- okamžik zahájení inventury,
- okamžik ukončení inventury,

- vyčíslení případných inventarizačních rozdílů,
- důvod vzniku inventarizačního rozdílu,
- návrh na vypořádání inventarizačního rozdílu,
- způsob likvidace a proúčtování inventarizačních rozdílů,
- přílohy, kterými se dokládají skutečnosti uvedené v inventurních soupisech.

Inventarizační rozdíly

Inventarizační rozdíl je rozdíl mezi skutečným stavem majetku a stavem evidovaném v účetnictví v období ve kterém inventura probíhá. Pokud je skutečný stav nižší, než stav evidovaný v účetnictví jedná se o manko. Pokud je skutečný stav vyšší, než stav evidovaný v účetnictví jedná se o přebytek.

Zaměstnanci musí podepsat hmotnou odpovědnost za dlouhodobý majetek, který užívají. Pokud dojde k manku na majetku, tak bude předepsáno zaměstnanci, který za něj má hmotnou odpovědnost.

Účtování inventarizačních rozdílů:

Účetní případ	Má dáti	Dal
Manka a škody na dl. nehmotném majetku	549	07x
Manka a škody na dl. hmotném majetku	549	08x
Manka a škody, kdy došlo k vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Manka a škody na dl. finančním majetku	569	06x
Přebytek u dl. hmotného majetku	02x	08x
Přebytek u dl. nehmotného majetku	01x	07x
Přebytek u dl. finančního majetku	06x	668
Předepsání manka zaměstnanci	335	648
Úhrada manka od zaměstnance	221	335

ZÁVĚR

Bakalářská práce je zaměřená na vnitropodnikové směrnice společnosti LBtech a.s. konkrétně na vnitropodnikovou směrnici účtování dlouhodobého majetku. Vnitropodnikové směrnice jsou důležité pro zaručení jednotného postupu v účetnictví v každé společnosti. Důvodem výběru společnosti byli předešlé zkušenosti ve společnosti nabrané v průběhu praxe a poskytnutí informací a materiálů pro vytvoření bakalářské práce. Společnost nemá vytvořenou směrnici pro účtování dlouhodobého majetku. Jelikož se jedná o společnost provádějící výstavbu inženýrských sítí, která ke své činnosti potřebuje dlouhodobý majetek, na základě těchto informací byla vybrána vnitropodniková směrnice účtování dlouhodobého majetku.

Cílem bakalářské práce bylo vytvoření vnitropodnikové směrnice pro účtování dlouhodobého majetku ve společnosti LBtech a.s. Nejdříve došlo k ověření, zda je směrnice dlouhodobého majetku pro podnik podstatná a díky finanční analýze, která byla provedena v analytické části byla tato skutečnost prokázána. Dále bylo potřeba zjistit jaký je aktuální stav směrnic ve společnosti. Díky informacím od společnosti bylo zjištěno, že společnost nemá vytvořenou směrnici pro účtování dlouhodobého majetku. Následně bylo potřeba nastudovat legislativu a odbornou literaturu týkající se vnitropodnikových směrnic a dlouhodobého majetku, aby bylo možné směrnici vytvořit.

Byla vytvořena nová vnitropodniková směrnice pro účtování dlouhodobého majetku. Směrnice by měla snížit riziko nepřehlednosti interních procesů ve společnosti a zamezit nedodržení základní legislativy. Směrnice by měla zefektivnit procesy uvnitř společnosti a zamezit vzniku nejasností spojených s procesy s dlouhodobým majetkem. Tímto autor považuje cíle bakalářské práce za splněné.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. 14. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2018. ISBN 978-80-7554-141-3.
2. PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠTÁK. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 16. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-932-8.
3. PILAŘOVÁ, Ivana. *Účetnictví podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-617-8.
4. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
5. SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Inventarizace: praktický průvodce*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-783-6.
6. Meritum Účetnictví podnikatelů. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-518-5.
7. RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 17. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-061-4.
8. Účetní osnova. *Účtování.net* [online]. 2019 [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/ucetni-osnova.php>
9. Účet 066 – Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoby, podstatný vliv. *Účtování.net* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: https://www.uctovani.net/ucet.php?ucet_c=066&popis=Pujcky-a-uvery-ovladajici-a-ridici-osoby-podstatny-vliv&i=39
10. Účet 067 – Ostatní půjčky. *Účtování.net* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: https://www.uctovani.net/ucet.php?ucet_c=067&popis=Ostatni-pujcky&i=40
11. STROUHAL, Jirí a Renata ŽIDLICKÁ. *Účetnictví: velká kniha příkladů*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1515-2.
12. MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2018: učebnice pro střední a vyšší odborné školy*. Brno: Edika, 2018. ISBN 978-80-266-1223-0.
13. LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 7. vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-2710-797-1.
14. Vyhláška č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví
15. PSTRUŽINA, Karel. Atlas filosofie vědy [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: <https://nb.vse.cz/kfil/win/atlas1/analyza.htm>

16. Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
17. Účetní výkazy společnosti LBtech a.s. *Justice.cz* [online]. [cit. 2019-10]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=116802>
18. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
19. Účet 069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek. *MáDáti.cz* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z:
http://www.madati.cz/info/delfinuctytxt.asp?cd=217&typ=r&levelid=U_069.HTM

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A POJMŮ

a. s.	akciová společnost
dl.	dlouhodobý
neh.	nehmotný
úč. obd.	účetní období
čas.	časový

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Seznam účtů dlouhodobého hmotného majetku odpisovaného.....	17
Tabulka 2: Seznam účtů dlouhodobého hmotného majetku neodpisovaného	18
Tabulka 3: Seznam účtů dlouhodobého nehmotného majetku	19
Tabulka 4: Seznam účtů dlouhodobého finančního majetku.....	20
Tabulka 5: Účtování pořízení majetku koupí za hotové	22
Tabulka 6: Účtování pořízení majetku na fakturu	22
Tabulka 7: Účtování o pořízení majetku ve vlastní režii	22
Tabulka 8: Účtování získání majetku darováním nebo děděním.....	23
Tabulka 9: Účtování pořízení dlouhodobého majetku vkladem do společnosti.....	23
Tabulka 10: Účtování převodu z osobního užívání podnikatele.....	24
Tabulka 11: Minimální doba trvání finančního leasingu.....	24
Tabulka 12: Účtování o pořízení majetku formou leasingové smlouvy	25
Tabulka 13: Maximální doba tvorby rezerv	30
Tabulka 14: Účtování odpisů.....	32
Tabulka 15: Odpisové skupiny a doba odpisování	33
Tabulka 16: Odpisové sazby rovnoměrného odpisování	34
Tabulka 17: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 20 % ..	35
Tabulka 18: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 15 % ..	35
Tabulka 19: Odpisové sazby při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování o 10 % ..	35
Tabulka 20: Koeficienty pro zrychlené odpisování	36
Tabulka 21: Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku	37
Tabulka 22: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku likvidací	38
Tabulka 23: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku, který nebyl zcela odepsán, likvidací	38
Tabulka 24: Účtování vyřazení dlouhodobého hmotného majetku prodejem	38
Tabulka 25: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku darováním	39
Tabulka 26: Účtování vyřazení dlouhodobého majetku v důsledku škody nebo manka	39
Tabulka 27: Účtování převodu dlouhodobého majetku do osobního užívání	39
Tabulka 28: Účtování vyřazení vkladem majetku do jiné společnosti	40
Tabulka 29: Účtování o vyřazení dlouhodobého finančního majetku prodejem.....	40
Tabulka 30: Účtování inventarizačních rozdílů.....	43

Tabulka 31 : Kritéria určení velikosti účetní jednotky	46
Tabulka 32: Vertikální analýza aktiv v tis. Kč	47
Tabulka 33: Vertikální analýza pasiv v tis. Kč	47
Tabulka 34: Horizontální analýza dlouhodobého majetku	48
Tabulka 35: Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku	48